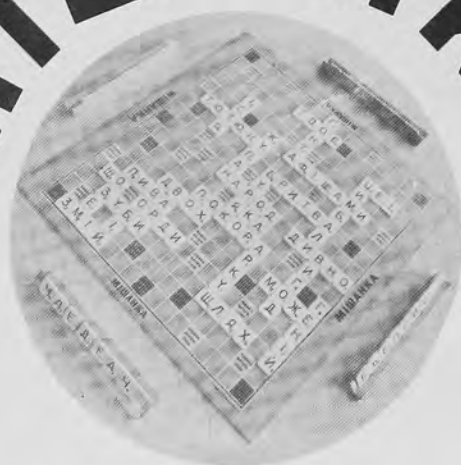

ЮНАК

ЛИСТОПАД 1973 NOVEMBER

МІШАНКА

- НОВА УКРАЇНСЬКА ГРА
- ВИХОВНЕ ЗАЙНЯТТЯ ДЛЯ МОЛОДІ
- НЕОБМЕЖЕНІ МОЖЛИВОСТІ В ГРІ
- ЗБАГАЧУЄ МОВУ ПРИЄМНОЮ ГРОЮ
- КОРИСНА РОЗВАГА ДЛЯ ЦІЛОЇ РОДИНИ

ЗАМОВЛЯЙТЕ НЕГАЙНО ДЛЯ
СЕБЕ АБО ЯК ДАРУНОК
ДЛЯ ПРИЯТЕЛІВ

ЗАМОВЛЯТИ В —
ETHNO-UKRAINE
P.O. BOX 48175
NILES, ILLINOIS 60648

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ — В США \$10.85 ; В ІНШИХ КРАЇНАХ \$11.30
ПЕРЕСИЛКА ПОШТОЮ В 1-2 ТИЖНЯХ

ЗАМОВЛЕННЯ

ІМ'Я І ПРИЗВИЩЕ (ЛАТИНКОЮ)

ЧИСЛО І ВУЛИЦЯ

МІСТО І КРАЇНА (ZIP CODE)

СКІЛЬКІСТЬ ШТУК _____

ЗАЛУЧЕНА СУМА \$ _____

ЧЕКИ ЧИ ГРОШЕВІ ПЕРЕКАЗИ ВИСТАВЛЯТИ
НА "ETHNO-UKRAINE"

Річна передплата: США і Канада — \$7.50, (за два роки — 1973/74 — \$14.00); Австралія — 4.50 австр. дол.; Австрія — 100 шілінгів; Аргентина — 10.00 пезів (нових); Бельгія — 150.00 бел. франків; Вел. Британія 1.25 фунта; Італія — 2.000 лірів; Німеччина 12.50 нім. марок; Франція — 15 франц. франків.
Ціна одного числа: у США і Канаді — 75 центів.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2445 A Bloor St. West, Toronto 21, Ont. Canada

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2445 A Bloor St. W., Toronto 21, Ontario, — M6S 1P7 — Canada.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave, Babylon, N. Y. 11702, U.S.A.

Second class mail registration number 2185 ● Printed by Kiev Printers Ltd., 860 Richmond St. W., Toronto 3, Ont.

ЮНАК

"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видає Головна Пластова Будава.

ЛИСТОПАД 1973 Ч. 11 (123) РІК XI

Редагус колегія,
Головний редактор:
пл. сен. Ольга Кузьмович.

Члени редакційної колегії:
ст. пл. Уляна Близнак,
пл. сен. Тоня Горохович,
ст. пл. Богдан Колос,
пл. вірл. Ксеня Одежинська
ст. пл. Юрій Павлічко,
пл. сен. Олександра Юзенів

● Усі редакційні матеріали слід слати
на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти
мову, як теж скорочувати й виправляти
одержані матеріали згідно з пластовою
термінологією, пластовими виховними
напряминами та вимогами
юнацького віку читачів.

ЗМІСТ

2	Львів	Ю. Липа
2	Гутірка з юними друзями	Гребля
3	Ганна Дмитерко-Ратич	О. Кузьмович
4	Новий Головний Пластовий Провід	**
5	Я був на викладі в київському університеті	М. Горбач
7	Пісня забід вивчення і збереження знання мови	Р. Ільницька
8	Фоторепортер питає	**
9	Дивний хлопець	А. Підгородецька
10	Слухай добре...	К. Одежинська
10	Тепер...	М. Зелик
11	Бурсуки	В. Пархоменко
12	Пластунам на вухо	Розбанич
14	Пластова Група в Римі	**
16	Загін Червона Калина	**
17	Пластункам на вушко	**
18	Успіхи наших друзів	**
19	Не забуваймо стрілецької пісні	**
20	Гей у лузі...	Сл. і мел. М. Гайворонський
		Арр. Василь Матіяш
21	Хроніка	
25	До нас пишуть	
26	Сторінка розваги	
27-28	Оголошення, список датків на пресфонд, посмертна згадка	

● На обкладинці: Виступ пластової групи в Римі на
шкільному святі

● Ілюстратори цього числа: пл. сен. Е. Козак-ЕКО, Марія
Шкурка, Софійка Юркевич.

ЛЬВІВ

Могутен став він на земному лоні
І, повен пихи, голову підніс,
На степ подільський, буковинський ліс
Зорять коця зінці ясні й сонні.

Юр молитовно звів свої долоні,
В сил'ветах веж церковних біль завис,
Бо в місті пишнім зломаний є кріс,
У місті Льва — забави вітрогонні.

Ви, що живі, луно десятиліть,
Ви, Янова хрести, Лизакова берізки,
Погуйте голос і страшний і близький —
Так мовить Бог ваш: знайте і мовзіть!

Збудую тут твердиню в вігнім гарті,
Як камінь гордоців, як камінь, що на варті!

Юрій Липа

*Хіба не любов усе поєднує, будує, творить,
подібно до того, як ворожість руйнує?..
Хіба не мертвою є душа, позбавлена істин-
ної любови?...*

(Григорій Сковорода)

Дорогі Юні Подрузи і Друзі!

Про любов, кохання стільки вже написа-
но і сказано, що здається нічого гідного уваги
додати неможливо. Проте, може цікаво буде
пригадати, які бувають погляди на кохання
тепер, а якими вони були колись. Тепер, напри-
клад, дівчина менше зважає на публічну опі-
нію щодо її поведінки з хлопцем — вона іноді
дозволяє йому себе обіймати, цілувати у публіч-
них місцях, сама вона перша шукає контакту
з хлопцем; коли йдуть на забаву, хлопець кло-
почеться, що мусить купити квітку своїй парт-
нерці, заплатити вступ, повезти автом. Новим є
і те, що тепер дівчина не йде на забаву з бать-
ками, мусить прийти з хлопцем. Та чи тільки
це нове?..

Взаємини дівчат і хлопців втратили давню
романтичну зворушливість, поезію. На це є
свої причини. Новість у взаєминах дівчат і
хлопців впливає саме з браку цієї романтич-
ної зворушливості. Коли нема поезії і вона у
погорді, бракує культури почувань. В довікллі
дуже рідко є нагода переживати захоплення
красою кохання, дуже мало фільмів, творів,
життєвих фактів, у яких була б романтична іде-
алізація любови.

Колись і тепер...

Жюльєта Друє, кохаючи Віктора Гюґо до
самої смерті, написала до нього 18.000 листів.
Письменник надхнений її любов'ю міг напи-
сати свої невмирущі й численні твори. По її
смерті за чотири роки решти свого життя не
написав ані одного рядка. Коли Гюґо був 19
років на вигнанні, вона жила в осамітненні з
ним на острові, переписуючи його твори.

А сучасний «закоханий» юнак умовлявся
із своєю дівчиною, щоб на час ЮМПЗ-1972 він
міг мати свободу перебування з іншими дівча-
тами, щоб не турбувати його. Інший юнак, що
впродовж довшого часу кожного тижня відві-
дував дівчину, прибуваючи з іншого міста, за-
пропонував їй гроші на те, щоб вона дзвонила
до нього, мовляв, йому залежить на тому, щоб

місцеві дівчата знали, який він популярний... Якось радіо подало новинку, що хлопець, виїжджаючи із міста, боявся за свою дівчину. Він замкнув її у своїй кімнаті, забив дошками. Коли поліція прийшла її визволити, вона обурилась, їй імпонувала така неволя. А про інше у взаєминах теперішніх дівчат і хлопців не треба й згадувати. Ви самі це краще знаєте.

Про любов глибокі уми завжди однакових поглядів

П'єр Тіард де Шарден — французький священник-філософ твердить, що любов найуніверсальніша, найдужча, найбільш містерійна космічна сила. Коли вона сублімована, дає людині крила, дає свободу її духові. І чим більше елементів духовости у взаєминах закоханих, тим вони менше егоїстичні, тим більше здібні до посвяти. Ось ідуть закохані, мовчки тримаючись за руки. Вони, можливо, не можуть дати вислову своїм почуттям. Але у правдивій любові, як і в мистецтві — поет, маляр, композитор схоплюють радість, тугу і щастя. Вони упорядковують творчі пориви, божевілля-надхнення у вірш, симфонію, картину. Так і духове життя, упорядковане життя в родині, не терпить анархії. Закохані, як і мистці, будуть щасливими, коли своє кохання оберігатимуть від анархії самодисципліною, владою над інстинктами, волею, що є прекрасною духовою силою.

Довір'я до коханої людини — це основа щастя закоханих. «Любов виникає з любови, коли хочу, щоб мене любили, я сам першим люблю» — каже Г. Сковорода.

Краса взаємин поміж залюбленими — це обопільна пошана, відкривання в собі краси душі, етичного і морального, повага і відповідальність за свої почуття. Чим більше сердечности, чутливости, тонкощів у взаєминах дівчини і хлопця, тим вони краще підготовані до дорослого подружнього життя.

А що Ви думаєте про своїх дівчат чи хлопців? Як Ви оцінюєте любов, Юні Подруги і Друзі? Ваші розважання так радо ми містили б на сторінках «Юнака». Скоб!

Подруга Гребля

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

Ганна Дмитерко-Ратич

Хто з наших читачів був учасником Ювілейної Пластової Зустрічі у 60-річчя Пласту на «Вовчий Тропі», той напевно пригадує святочний і зворушливий момент запалення Великої Ювілейної Ватри, а серед вибраних до цієї почеси: двоє з живучих членів перших пластових гуртків, пл. сен. Ганну Дмитерко-Ратич і пл. сен. Михайла Пежанського.

Напевно не багато із присутніх соток юнацтва здавало собі справу з того, що виструнчена, рівним кроком маршуюча сивоголова сеньйорка із смолоскипом у руці — це одна з нечисленних живучих учасниць боротьби за незалежність України у першій світовій війні, десятник Українських Січових Стрільців — Гандзя Дмитерко. Це вона було однією з найктивніших в жіночій чоті УСС-ів під проводом Олени Степанів. Чота виступала вперше на Січовосокільській зустрічі в червні 1914 року у Львові, а з вибухом війни її члени зголосилися до активної військової служби.

Справді, коли сьогодні серед наших молодих пластунок велике зацікавлення «жіночим визволенням» в Америці та у світі, треба б їм усвідомити собі, як уже давно в українській спільноті ця справа була розв'язана, коли на початку 20-го сторіччя українські молоді жінки брали активну участь у боротьбі за визволення батьківщини. Зокрема саме пл. сен. Ганна Дмитерко-Ратич може бути для пластунок живим прикладом, бож вона належала до перших гуртків Українського Пласту і там під проводом проф. І. Чмоли вивчала потаємно стрільання, щоб опісля, як і її друзі-пластуни, зголоситися до активної військової служби, усупереч усім перешкодам і застереженням, що їх

мало громадянство та військовий провід. Які смішні в порівнянні з цим видаються сьогоднішні жіночі демонстрації за рівноправність і «визволення».

Перебувши цілу світову війну на військовій службі, Ганна Дмитерко — опісля як дружина проф. В. Ратича — не змінила своєї активної настанови до служби батьківщині і цим разом станула у проводі жіночої організації — Союзу Українок у місті Рогатині, де жила з родиною.

Доля перенесла її з другою світовою війною, як і сотки інших українців, на американську землю, де живе сьогодні з одним із синів.

Минули довгі роки від першого молодечого завзяття — позначені ударами і втратою найближчих з родини. Але бадьорости й позитивного підходу до життя пл. сен. Ганна Дмитерко-Ратич ніколи не закинула, залишаючись завжди вірна пластовій присязі й пластовому запові. До сьогодні вона активний член 1-го Ку-

рення УПС ім. О. і С. Тисовських, бере участь у всіх пластових святах, зустрічах і подіях як почесний гість. Річ ясна, бачимо її завжди серед колишніх УСС-ів на кожній загальногромадській імпрезі, а навіть щорічно на традиційних вечорницях «Червоної Калини» в Нью-Йорку.

Цього року сповнилося пл. сен. Ганні Дмитерко-Ратич 80 років життя, але коли зустрінемо її маршуючу вояцьким кроком у пластовому однострої, чи завжди усміхнену у розмові з молодими пластунками — важко повірити, що наша сеньйорка досягнула вже такий поважний вік.

Мимоволі з'являється нам перед очима знову образ її з піднесеним смолоскипом на ЮМПЗ — немов символ, що найкраще характеризує цю виняткову жінку — вояка, пластунку і визначного члена нашої української спільноти.

О. Кузьмович

ЩО НОВОГО В ПЛАСТІ ?

НОВИЙ ГОЛОВНИЙ ПЛАСТОВИЙ ПРОВІД

У вересні ц. р. (1-3) відбувся 6-ий Збір Конференції Українських Пластових Організацій — цим разом на терені США в Детройті.

Збір, у якому брали участь делегати з усіх шістьох крайових пластових організацій у вільному світі, проходив під гаслом: «Зміцнення виховних кадрів — запорука росту Пласту». Тому теж головні доповіді на з'їзді були на тему новацького і юнацького вишколів, і їх мали відомі «спеціалісти» від цих справ, пл. сен. Евстахія Гойдиш, добре знана як «сестричка Стаха», і пл. сен. Мирослав Раковський, один із головних організаторів «Лісової Школи». Крім цих доповідей, більшість праць виховної комісії проходила під знаком прийняття нової системи вишколів та правильника Кадри Пластових Виховників.

У часі Збору відбулася також спільна вечеря учасників та української громади в Детройті, де успішно виступали юнаки та юначки пластової станиці із монтажем поезії пл. сен. Л. Храпливої п. н. «Іскра». Обидва юнацькі курені взяли також участь у святковому відкритті 6-го Збору.

На закінчення нарад уповноважені делегати вибрали новий головний провід.

Головну Пластову Раду очолив пл. сен. Я. Гладкий, а до складу її президії увійшли: пл. сен. Г. Коренець, пл. сен. Т. Дурбак, пл. сен. Р. Левицький і пл. сен. В. Рак.

Головну Пластову Булаву перебрав пл. сен. Роман Рогожа як голова, пл. сен. Юліян Крижанівський як його заступник, пл. сен. І. Лучечко — секретар, пл. сен. Ольга Кузьмович — керівник виховної дії, пл. сен. Т. Ліськевич — діловод господарства, пл. сен. Я. Гарасимів — голова дослідно-плянувальної комісії, інж. Б. Соболта — референт Пластприяту.

В часі нарад виховної комісії обрано вперше провід т. зв. «Скобиного Кола», що має гуртувати всіх юнацьких виховників. Провідником «Скобиного Кола» обрано пл. сен. Петра Содолу, а його заступницею пл. сен. Любу Крупну.

Головна Пластова Булава буде тепер працювати на терені США.

Голова Головної Пластової Ради, друг Яро-слав Гладкий, знаний популярно як Яро, відомий як старшим, так і молодшим пластунам, і ми писали про нього на сторінках «Юнака». Це член-основник куреня УСП «Чорноморці», від молодих років захоплений водним пластуванням, був активним старшим пластуном у пла-

стовому проводі аж до розв'язання Пласту, а опісля одним із чільних провідників нелегального Пласту.

Після другої світової війни пл. сен. Я. Гладкий з відновою Пласту стає першим головним комендантом пластунів, а від 1-го Збору КУПО в 1954 р. стоїть безперервно на чолі головного пластового проводу як голова ГПР або ГПБ до 1967 р. Як голова ГПБулави він був одним із організаторів ЮПЗустрічі у 50-річчя Пласту і започаткував праці 2-го Пластового Конгресу.

Пл. сен. Яро Гладкий за званням інженера будови мостів і зварювання металів.

Голова Головної Пластової Булави, *друг Роман Рогожа* — член куреня УПС «Лісові Чорти». Розв'язання Пласту застало його при підготовці до третьої юнацької проби, і він уже як студент техніки включається до нелегального Пласту та працює в ньому цілий час, зокрема при організації таборів на Гуцульщині та в пропагуванні лещатарства.

Дивним збігом обставин в останньому перед вибухом другої світової війни юнацькому таборі у Лаврові вліті 1939 р. він був бунчужним, а комендантом пл. сен. пл. сен. Яро Гладкий.

Після другої світової війни пл. сен. Р. Рогожа був одним із організаторів першого з'їзду пластунів у Карльсфельді, а опісля першим секретарем Головної Пластової Старшини. На 1-ому Зборі КУПО в 1954 р. у Ніягара Фоллс у США вибрано його головним булавним пластунів; він працював під головством пл. сен. Я. Гладкого до 1957 р.

Живучи в Нью-Йорку, пл. сен. Р. Рогожа активно включився в громадську працю і був першим головою Конференції Українських Молодечих Організацій при Укр. Конгресовому Комітеті, як теж двічі очолював як голова Т-во Українських Інженерів.

Пластова молодь Нью-Йорку знає його добре як станичного в роках 69-72 і як виконуючого обов'язки кошового, який кожную вільну від праці хвилину перебував у Пластовому Домі. Пл. сен. Р. Рогожа за званням інженера, одружений та має двоє дітей-пластунів.

Я БУВ НА ВИКЛАДІ ФІЗИКИ В КИЇВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Під час останнього перебування у Києві 1973 (іздив індивідуально, а не в групі) я просив у туристичній організації «Інтурист» уможливити мені послухати виклад фізики в Київському університеті. Тому, що вільного доступу до всіх інститутів університету немає (тільки з перепустками), а мене дуже цікавило, чи я міг би зрозуміти дещо з викладу українською мовою, а ще до того з фізики, то мусів піти питати про дозвіл у готелі. Зараз на наступний день мені це уможливили і вранці, ще перед восьмою годиною, мене познайомили із старшою студенткою, яка мала показати мені інститут і запровадити на лекцію. Виклад відбувався ще в старому будинку університету (центрі міста), але вже від наступного тижня інститут фізики мали перенести в нові приміщення на периферії, у т. зв. студентське містечко. Уже з самого початку, коли тільки я зайшов у викладацьку залу, мені здавалося, що я увійшов у класу звичайної школи, а не в університет.

Заля містить 50-60 осіб, лавки так, як колись у школі, сидять по троє в одній, маленька таблиця прикріплена до стіни, без можливості

Київський Університет ім. Тараса Шевченка

її підняти, викладач стоїть не на підвищенні, так що із задніх лавок його ледве можна бачити. Студенти ще досить молоді, це лекція першого курсу, а нашого другого семестру. Коли врахувати, що вони закінчили десятирічку, то й вийде їх пересічний вік 16-18 років. Старших поміж ними зовсім немає, як це зчаста буває в західних навчальних закладах. Більша частина студентів перегортає свої записки, виглядає, що всі дуже пильні, інших тем до розмови у них нема, але потім виявиться, що причина цієї пильності інша.

Книжки на книжкових базарах

У декого лежить майже пошматований підручник молекулярної фізики українською мовою, але більшість студентів мусить послуговуватися російськими підручниками, бо українських немає, або існували і їх не перевидали. Коротко перед дзвінком заповнюється зала; із п'ятидесяти слухачів приблизно десять дівчат, але це, як всюди, пов'язане з предметом. На мого здивування, запізнених студентів зовсім нема. Входить викладач, всі встають на привітання — на західні поняття нечувана річ навіть вже в гімназії. Виклад читатиме проф. Шиманський українською мо-

вою, що, правда, не є самозрозумілим. Як мені

переказували студенти різних факультетів, то більшість викладачів готова читати лекції українською або російською мовою і питають студентів, якою мовою хочуть слухати. На перших курсах більшість студентів звичайно з України, чужинці хіба приїжджають на завершення студій. Окрім того, дуже багато студентів походить із села, де виключно розмовляють українською мовою і знають її тому вже набагато краще, а вже як побудуть рік чи два у Києві, то все більше відвикають від своєї мови. Велику роль тут відіграє ще й те, що більшість доступних книжок із фахової літератури видана російською мовою. Коли в книгарні підійти до відділу фізичної чи математичної літератури (це саме стосується теж всякого технічного чи природознавчого фаху), коли хочеться пошукати українську фахову книжку, то треба пильно й уважно переходити книжку за книжкою, щоб серед маси російських віднайти, або й ні, бажану річ. Багато більша ймовірність знайти таку фахову книжку з-перед двох-трьох років у якомось кіоску на вулиці (в Києві продається дуже багато технічної літератури на вулиці), ніж у великій спеціалізованій книгарні або навіть в її букіністичних відділах, не зважаючи на те, що туди приносять студенти щоденно свої прочитані, розшарпані книги, за які їм виплачують майже стільки, скільки вони самі заплатили. Взагалі — в Україні на книжки дуже великий попит, і коли б не зайти в книгарню, то головно біля букіністичних відділів люди тиснуться, щоб добитися до місця, де можна переглянути чи віднайти цікаву річ. Щоправда, щоб віднайти старше якесь видання, яке випадково вам зараз потрібне, то може бути і так, що треба ходити запитувати день у день і дуже часто почуєте відповідь: «На жаль, тепер немає, але приходьте ще й запитуйте».

Але повернімося назад до теми. Зразу на початку лекції я довідався, чому студенти перед викладом перечитували записки з попередніх годин, що власне ще більше підсилювало мої враження, що я попав до школи, а не до університету. Заки викладач починає проробляти дальший матеріал, викликає поодиноких студентів і ставить їм різні питання до пройденого матеріалу останньої лекції. Після викликання за рядом близько п'ятнадцятьох студентів виявляється, що десятеро не можуть дати задовільної відповіді, а лише п'ятеро в стані дати більше-менш правильну відповідь. У зв'язку з цим викладач звертає слухачам увагу на те, що він кожному повинен поставити оцінки з загальної пильності і т. п. та що від того залежатиме, чи студенти будуть отримувати повну стипендію чи скорочену, або її і зовсім

можуть їм скреслити. Після такої короткої моральної проповіді на тему приготування до викладу викладач вже вповні переходить до самого викладу. Тому що час навчання триває п'ять місяців на семестер, а не, як на Заході, де виклади ведуться три місяці, а тоді йдуть три місяці вакацій, — стиль викладів зовсім інакший. У німецькому університеті, наприклад, викладач висвітлює проблематику і, очевидно, пояснює її, однак навіть пильний студент під час викладу може тільки здогадуватися, про що точно мова, і щойно після уважного перечитання підручників чи записок може повністю зрозуміти одну чи другу проблему. Тут я здивовано ствердив, як то приємно, коли викладач має стільки часу для студентів, що може їм все аж до подробиць пояснити. Очевидно, що характер викладу тим самим наближується до шкільного навчання. Тому, що таблиця в залі була мала, викладач одне чи друге речення майже диктував у зошит. Очевидно, треба ставити питання, чи час викладача не слід використати трохи краще.

Порядок, за яким проробляють матеріал з фізики, інший, ніж у Західній Німеччині, але рівень приблизно той сам, і це трохи дивує, бо студенти звичайно молодші, ніж на Заході, тому що закінчили лише десятирічку, а не 12-13 років навчання. Зате окрім викладів із спеціального фаху, який собі студенти вибрали, їм треба ще слухати таких з загальноосвітніх предметів, як політекономії та інших. Після кожного семестру, як і на вступ до університету треба складати іспити, і хто їх не складе, мусить їх через рік повторити. Під час викладу панує тиша на залі — це одне з дуже позитивних явищ у порівнянні з викладами в західному університеті. Взагалі поведінка слухачів дуже дисциплінована, але і питань з аудиторії дуже мало. Всі тільки слухають і дуже пильно записують кожне слово в зошит. Досить монотонно, але досить добре зрозуміло викладаються там чи елементи теорії правдоподібності, чи їхнє застосування в статистичній фізиці. Спеціальних питань чи дискусій нема, студенти спішать вже кудись інде на наступний виклад, і залишається порожня зала, чекаючи на наступних студентів, щоб вони там довідалися чи про закони руху, чи про ланцюгові ядерні реакції...

Марко Горбаз, Франкфурт, Німеччина

**Разом з передплатою прохасмо
вислати пожертву на ПРЕСФОНД!**

ПІСНЯ - ЗАСІБ ВИВЧЕННЯ І ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗНАННЯ МОВИ

Сільський хор — Микола Ярошенко

Задумано пройшла сестричка за шатром; з нього чути шепотіння молоденьких дівочих голосів, притишену англійську мову. Зупинилася на хвилину, сумно усміхнулася й повернулася думками до днів, коли вона з товаришками теж по закутках розмовляла «забороненою» мовою. Поволеньки відійшла; чомусь вже не стало сили звертати увагу.

Повертаючись, сестричка ще раз, цього разу вже навмисно, затрималася за дівочим шатром. Але тепер вже не вітав її тихенький шепіт; навпаки, лунали бадьорі звуки стрілецького маршу. Ще довго стояла вона за шатром, слухаючи часом веселу, часом сумну, але завжди українську пісню.

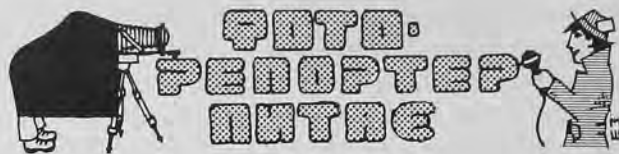
У канадському оточенні нам загрожує занепад української мови. Ця проблема виникає дуже часто серед теперішньої дітвори. Відсоток дітей, які вважають українську мову за матірню, постійно меншає, і українські школи, молодечі організації бачать, що їхнє завдання полягає не так у виправленні мовних нюансів, як взагалі у підставовому вивченні української мови. На жаль, такий стан є правдоподібно природним явищем у кожній неанглійській або нефранцузькій групі в Канаді.

Як цьому станові запобігти? Відповідь на це питання дає спів. Українська пісня містить у собі такі магічні чари, яких ані читання лектур, ані лекції граматики не можуть витворити. Кожне молодече серце постійно буває піснею, мелодією. Тому пробудити любов до співу зовсім не важке завдання; а цим посередньо витворюється любов до мови. Візьмімо як крайній приклад українську дитину, яка зовсім не розуміє української мови; вона чує пісню «Була собі царівна», і її манить мелодія, рухи, на-

віть мелодійний склад «дивних» звуків. Це зачарування нам здається, можливо, дрібним, маловажним, але справді воно таким не є. Нам треба негайно його підхопити і з нього скористати. А як нам братися до вивчення співу в такому випадку? Проста справа: в першу чергу і головне — це вибір пісні. Спочатку вона повинна викликувати рухи до слів чи плескання, скакання і тому подібне. Дитина, яка слів не розуміє, швидко підхоплює мелодію, звуки, вивчас нові слова, а вкінці хоче знати, що ті слова означають. Цей процес вивчення співу, а тим самим і мови, відомий зокрема деяким організаторам дитячих садочків у Західній Канаді. Там, де дитина рідко коли з охотою вправляла українську мову з товаришами, часто можна було чути звук нововивченої пісні, навіть від жвавих хлопчиків. А як часто під час розучування пісні було «ще раз, ще раз», а потім «а що то значить». А коли працівники в кінці літа від'їжджали, то якимось відчували, що не довго залишаться всі лекції мови в пам'яті дітей, але що довго ще лунатиме голосне «Хто сумує».

Прикладів, коли пісня затримується там, де вже зникло практичне щоденне вживання мови, безліч. На вечірці молодь часто між собою розмовляє англійською мовою, але з хвилиною, коли хтось підійме гітару, чути лише українську пісню. У містах Західної Канади, де щоденне користування нашою мовою мінімальне, існує безліч хорів, які вивчають українську пісню. Тому користуймося цим явищем: вчім змалку пісню, а відтак охота і спроможність до навчання мови зростатиме.

ст. пл. Роксоляна Ільницька
(Із матеріалів Молодечої Секції СУЖК)

ЯК ТИ ТАБОРУВАВ ЦЬОГО ЛІТА?

Пл. розв. Юрій Тур-
гин, 14 1/2 р., 9 К.
УПЮ-ів ім. Свято-
слава Завойовника в
Нью-Йорку: Цього
року я був у піонер-
ському таборі на «Во-
вчій Тропі». Це табір
для старших юнаків,
які хочуть навчитися
більше практичного

пластування. Цього року було 18 учасників і 12 інструкторів (вік 15, 16, 17 р.). К-т ст. пл. Богдан Поритко, ЧМ. Ми будували вежу, одноі трилиннові мости, дараби на озері, вправляли альпіністику. Відбувся теж «день самозарадно-сти», коли юнаки мали вижити в лісі 24 години — самітньо, маючи тільки одяг, кусок шнура, панчо. Кожний з них мав визначений в лісі терен — приблизно 100 кв. ярдів.

Пл. розв. Ляля Вой-
товиз, 17 р., 34 К.
УПЮ-ок ім. 500 геро-
їнь з Кінгіру в Сіра-
кюз; Н. Й.: Перші
три тижні я була сес-
тричкою в таборі но-
вачок на Вовчій Тро-
пі «Послужай — по-
гуєш», опісля 3 тиж-
ні інструкторкою в

таборі розвідувачок «Тиша й грім», а тепер на вишкoлі юнацьких виховниць «Не було — а бу-
де». Нов. табір мені дуже подобався, діти були чудові, а к-тка, ст. пл. Соня Слободня, дуже цікаво його провадила. Ми мали чудову погоду, хоч у перші дні була злива. У таборі розвідувачок я вперше була в булаві юн. табору — це для мене було нове пережиття, я бачила табір з іншого боку. Проте я дуже скоро зжилася з булавою і таборовичками. У цьому таборі було дуже багато цікавих подій; напр. о. 2-й годині вночі ми пересували всі шатра на інші місця. Другим разом юначки збудували дараби, щоб переплисти болотнисте озеро. Дараби не посувалися, і тоді вся булава разом з табо-

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖІ
Теодосія Волошина

Astro Travel Service

2198 BLOOR ST. WEST — TORONTO 9, ONTARIO
Telephone: 766-1118 & 766-1119

- Полагоджує всі справи у зв'язку із спровадженням рідні з України та інших країн Східної Європи.
- Продає квитки на всі літунські, корабельні та автобусові лінії світу
- Нотаріально завірює всі потрібні документи.

ровичками влізла в ту брудну, повну жабури-
ня воду і пхала дараби до другого берега (Б-р-
р-р...)

Тепер я на вишколі юн. виховниць. Надію-
сж, що по приїзді до станиці буду виховницею
юн. гуртка. Цей вишкіл мені заімпонував тим,
що нема формального точкування. Тому кон-
такт між нами й булавою дуже близький.

*Пл. прих. Тарас Ми-
китин, гурток юнаків
у Трентоні, США, 12
р.: Цього року я був
у таборі юнаків «За-
лізна сотня» на «Вов-
чій Тропі». Комен-
дант — ст. пл. Роман
Процик. Ми мали дві
цікаві теренові ігри з
юначками: юнаки-*

проти юначок. Теренова гра відбувалася на
Соняшній Полянці. Всі мали приліплені до ру-
кава сорочки сірники. Юнаки мали «скути»
(зірвати сірники) юначкам, а юначки юнакам.
Також ми мали старатися запалити вогник на
терені дівчат і забрати їх знамено. Юнаки ви-
грали обидві ігри.

*Пл. розв. Ярослав
Куровицький, 21 К.
УПЮ-ів ім. Е. Коно-
вальця в Нью-Йорку,
15 р.: Цього року я
відбував 3 табори: те-
нісовий на Союзівці,
піонерський на Вов-
чій Тропі та водний
табір на острові Стіл
Вотер Резервуару. По*

станова поїхати на цей останній табір прийшла
в останній хвилині, і це завдячую Любкові
Олесницькому, що намовив мене їхати у цей
табір і ще й зайнявся моєю транспортацією.
Водний табір, ведений Чорноморцями, був для
мене дуже цікавий. Ми вчилися орудувати при-
ладдям до водолаження, їздити канойкою, їз-
дити на водних лещатах (це я вже вмів). Най-
смішнішою подією в таборі було, коли в остан-
ній день ми кинули нашого коменданта, в одно-
строю, до води. Але думаю, що він нам це вже
простив.

Всі пластуни і пластунки, які люблять ма-
ти до діла з водою, повинні їхати у водний
табір.

Малює Діро ДИВНИЙ ХЛОПЕЦЬ

Надворі вже смеркало, а за півгодини зов-
сім уже стало темно, коли я їхав до невелико-
го міста у різних справах. І раптом моє авто
загуркало і стало. Що робити? Я виліз з авта,
обійшов навколо, подивився на мотор, але ні-
чого не міг зробити, до того ж і бензини було
замало. Була вже пізня осінь, і вітер та холод
добиралися до кісток. Поблизу стояла самотня
стара хата. Їй було, мабуть, не менше 100 ро-
ків, і було видно, що її ніхто не доглядав.

Моє становище було безвихідне: поперше,
була вже ніч, подруге, не було поблизу гара-
жу та будинків, де б можна швидко відремон-
тувати авто чи запитати якоїсь поради. Лиша-
лось до вибору: або йти пішки до міста, ли-
шивши авто на дорозі, або сидіти в авті до ран-
ку. Та я не вибрав ні того, ні другого. Я вирі-
шив піти до цієї обідраної самоньї хати, може
знайду якусь допомогу. Взяв я свою маленьку
валізку, де були харчі. У кишені було ще трохи
грошей. Навколо було тихо, тільки вітер жа-
лісно посвистував, ніби співчував моїй біді. І

хоч було ще не так пізно, в жодному вікні не
світлося. Більше того, багато вікон було по-
бито. «Мабуть, тут ніхто не живе», — подумав
я, обходячи будинок навколо. І в цей момент
я побачив якусь тінь на ганку перед дверима.
Я наблизився, хоч мені зробилось страшно.
Це був якийсь обшарпаний хлопець із спотво-
реним лицем. Хвилину ми дивилися мовчки
один на одного. Тоді я сказав:

— Ти тут живеш?

— Так, — відповів хлопець похмуро.

— Сам?

— Так, сам.

— А де батьки?

— Кілька місяців тому померли, — сказав
він якимось монотонно.

— То ти сам?

— Сам.

Тоді я розповів йому, що сталося, і спитав,
чи можна в його хаті переночувати. Він відчи-
нив скрипучі двері і запровадив мене до сере-
дини. Засвітив свічку, і я побачив, який бруд-

ний вигляд мала кімната всередині. На столі лежав порох та якісь уламки меблів. Потім він показав мені спальну кімнату. Там стояло старомодне ліжко. Тоді я повернувся до кухні і сів, щоб трохи повечеряти. Запросив і його щось з'їсти, але він тільки заперечно похитав головою.

Дивний хлопець, — подумав я, — зовсім не схожий на інших: мовчазний, байдужий і якийсь таємничий.

Я взявся до їжі, а він весь час мовчки дивився на мене. Потім я згадав, що мав у кишені карти, і запросив зіграти хоч пару разів. Він мовчки погодився, хитнувши головою. За півгодини я програв йому майже всі мої гроші. Була вже десята година, коли я пішов спати. Відразу заснув, але кілька разів прокидався: мені все здавалося, що хтось по хаті ходить, але коли придивлявся, то нікого не бачив. Може, то вітер залітає крізь побиті шибки, — подумав я. Раненько я прокинувся, вийшов до кухні, заглянув до інших напівпорожніх кімнат, але хлопця ніде не було. Взявши свою маленьку валізочку, я пішов пішки в напрямку міста, надіючись знайти подорозі гараж та домовитися, щоб забрати та полагодити авто. На щастя, скоро я прийшов до бензинної станції, і звідти післали механіка по авто. Чекаючи авта, я розбалакався з господарем станції. У розмові я сказав, що довелося ночувати в тім обідранім будинку над шляхом. Господар зробив великі очі, почувши про того хлопця з деформованим лицем.

— Ви що, справді, ночували там? І хлопця бачили?

— Бачив, — підтвердив я, — але він справив на мене дивне враження...

— А ви в душі вірите? — перебив мене господар.

— Певно, що ні, — засміявся я. — А до чого тут духи? — запитав я в свою чергу.

Власник станції допитливо подивився на мене і таємничо сказав:

— А ви знаєте, що той хлопець з перекривленим лицем помер шість років тому? Добре, що вам обійшлося щасливо, бо декому були з ним великі пригоди.

Я не вірив у ніякі духи, але коли господар сказав про це та ще й забожився, що то правда, що хлопець помер шість років тому, але вночі з'являється у своїм будиночку, мені зробилось страшно.

За годину я вже доїжджав до міста.

Арета Підгородецька
Ессендон, Мельборн, Австралія.

*Слухай добре і погуєш пісню моря,
Перестівану літами в загублених кутиках
надій.*

*Знайдеш і ти перлину білу,
Перероблену з дрібнесенького піску.
Перебіжи хвилі гасу
І пережени, заки розіб'ються об скелі мрій
Або понесуть тебе,
І опинишся прикрита ними,
Загублена в гасі й розпазі своїй.*

*Шукай свою мушельку
І пісню своїх хвиль.
Обміни не цурайся,
Бо на стид це заведе,
А до свого все змагайся,
Це твоє і все буде.*

пл. вірл. Ксеня Одежинська

Т Е П Е Р...

Маки:

*покриті весною —
посипані промінням сонця —
провіяні легким вітром —
це Україна...*

Маки:

*пелюстки гервоні —
всередині горні —
це кров і смерть...*

Слова

*регення
параграфи
сторінки...*

*Друковані рівненькими рядками
Без помилок.*

*Прогитаєш; відкладеш; забудеш.
А там над ними далі висить тінь гервоного лева.
Ти знаєш, бож книжку прогитав.*

Сидить він...

мовчки, нерухомо;
руки склав, мов у молитві;
закрив очі —

ніби спить.

Та думки його живі і буйні,
Повні жалю, плачу, кривди і тривоги.
Укладаються вони в рядки, в поеми
І зникають в темну безконечність.
Сидить він...

мовчки, нерухомо:
поет за ґратами.

пл. розв. Марта Зелік

(Вірш нагороджений 2-им місцем на 6-ому
Конкурсі дописів для «Юнака» в Нью-Йорку)

ЦІКАВЕ З ПРИРОДИ

БОРСУКИ

Старий яр довгими язиками висунувся в поле. Віддалік на відкритому місці якісь невисокі зарості. Що ж воно таке? Підійшовши ближче, бачимо: заростями здавались вершини високих дубів, стовбури яких зникали десь у глибині яру.

Осіньної пори цей лісовий острівець дуже барвистий. Полум'яніють плоди калини, шипшини, глоду, барбарису. Рясніє припудрений синій терен. На одному із схилів цього яру влаштували своє житло борсуки.

Ось з десятків ходів. Біля них купки землі. Багато кубометрів її довелося викинути звірам! Вони щороку розширювали і продовжували своєрідне кількоповерхове підземне містечко.

Складним лабіринтом його хазяї добираються до центральної спальні. Вона знаходиться на глибині 4-5 метрів. Біля одного з численних віднірків нагорнуто чималу купу опалого листя. Це борсуки, готуючись до зими, принесли вночі підстилку і не встигли всю її занести до нори.

Побачити в лісі борсуків важко: вдень вони сплять у норі, а на полювання виходять тільки, коли стемніє. Не висуваючи голови, звір довго сидить біля входу, прислухається, чи все спокійно на поверхні. Упевнившись, що загрози нема, він вирушає на пошуки їжі.

Борсук нерозбірливий щодо їжі. Плигне перед носом жаба — з'їсть, натрапить на осине гніздо — поласує і мешканцями, і всією будівлею. Не пропустить він на своєму шляху ні миші, ні слимака, ні червяка, ні пташиного гнізда. Восени борсук їсть плоди диких яблунь, груш, різні ягоди. На ситих осінніх харчах звір нагулює близько 6 кілограмів жиру. Це запас на зиму. Потім борсуки чистять нори, вистеляють спальню листям і мохом. А коли настають морози, залазять у нори, засипають ходи землею і сплять до весни.

Проте сон борсуків не такий міцний, як, наприклад, у ховрахів. Під час тривалої відлиги вони іноді виходять на поверхню.

Тіло борсука широке, незграбне: на короткій шиї — маленька голова з характерними чорними і білими смугами. На пальцях лаб — міцні кігті.

Серед усіх наших звірів, що живуть по норах, борсуки найзавзятіші землерії. Норами цих звірів часто користуються лисиці.

Із книжки В. Пархоменка «Серед рідної природи».

МІКРОСЮЖЕТИ

— Я за це голосую обома руками! Однією — за, другою — проти...

Співак пишався тим, що його порівнювали із соловейком. А чи пишався б соловейко, якби його порівняли із співаком?

АВТО

Дорогий Чотириколеснику!

Ось і Ти вже «градувався» із двох коліс (велосипеда) на чотири (авто). Скажу Тобі правду, що я думаю, що це ще рік завчасно, водії авт ті, що мають 18 літ.

Ти не раз чув від мене поради (чи, як ми їх у «Лісовій Школі» називаєм, «гарячі шпінци») про їзду автом, але напишу Тобі ще раз кілька слів.

Я знаю, що Ти дуже гордий і щасливий, що маєш дозвіл їзди і авто і що тепер це Твоя найбільша гордість і приємність, але пам'ятай, що Ти взяв на себе відповідальність і обов'язок, яких не можна собі легковажити.

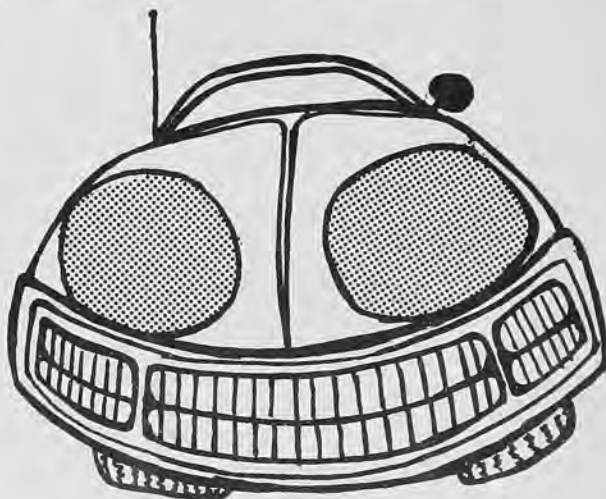
Усі підручники їзди автом підкреслюють факт, що право їзди — це закон, який ми добровільно беремо на себе і мусимо перестерігати не лиш задля нашої безпеки, але й нашого середовища. Закони їзди хоронять не лише нас, але й наших пасажирів, інші авта, пішоходів, псів, сарни, хати, вуличні стовпи і т. п. (нема нічого про котів і горобців).

Добре, що Ти перейшов курс їзди автом «Драйвер Едукейшен», що я поручав всім нашим юнакам; у першій мірі з огляду на дуже добрий технічний і психологічний підхід до предмету, а друге — через 15% знижки на асекурації для хлопців 16—25 літ, а це велика перевага, бо асекурації дуже високі. Я особисто радив би нашим подругам, юначкам, старшим пластунам, а навіть сеньйорам піти на такий курс — допоможе в їзді автом, як також навчить елементарних напрям авта. На мою думку (багато з наших знайомих так роблять), коли молода дівчина дістає право їзди, добре записати її до Автомобілевого Клубу, куди вона завжди може звернутися про поміч у випадку чи при дефекті авта — не дорого і безпечно. Юнакам це також придалося б.

У нашому модерному способі життя мати авто — це не лиш приємність, але й konieczність — ми такі розкинені по містах, що доїзд до праці, школи, церкви, Пласту без авта майже неможливий, а головню по менших містах, ніж Нью-Йорк чи Торонто. Приріст авт щороку чи

навіть щомісяця більше — рух посилений і скомплікований — Твоя єдина оборона: бути добрим водієм.

Перш усього хай Твоє авто буде в якнайкращому порядку. Конечно дай переглянути до доброго автомеханіка не тільки мотор, але й гальми, наставлення коліс («алайнмент»), балюнс шин (опон), світла, батарею, ресори, трансмісію, «мафлер»* і кермо. Сам можеш сконструювати тиск повітря в опонах, оливу, воду — в радіаторі та батареї і плин в трансмісії, гальмах і кермі («пауер стірінг»). Не забудь змінити витирачки на вікнах принаймні раз на рік. Як часто переглядати авто? Подивися до своєї підручної книжечки, що прийшла разом з автом. Конечно треба авто переглянути перед кожною дальшою дорогою. Не забудь про річну чи піврічну офіційну інспекцію.

Перша річ, як сядеш за кермо — охоронний пояс; ця процедура триває лиш 1.5 секунди, а може Тебе охоронити від років каліцтва чи навіть смерті.

Коли провадиш авто, ціла Твоя увага мусить бути зосереджена на їзді, мусиш уважати на авто, вулицю, авта довкола Тебе, світла і знаки. Ти мусиш включити себе у струм вуличного руху, де Ти не індивідуальна одиниця, а мала молекула цілого руху дороги. Тут треба вважати не лиш на свої можливі помилки, але й передбачити помилки водія авта перед, поза і довкола себе. Англійська мова має на це влучний вислів: «діфенсів драйвінг». Це окреслює відповідальність і зосередження водія авта щодо авт в засягу його зору. Тому раджу: настав добре оба дзеркала і дивися на всі боки (добрий водій має 4 пари очей).

* по-українському: глушитель

Ще коротко кілька порад: не їдь, коли Ти втомлений, хворий або по непереспаній ночі. Коли Ти випив алкоголь, краще йди пішки, не їдь!!!

Людський організм потребує годину часу, щоб спалити 1 унцію алкоголю. Алкоголь поменшує швидкість ментальних рефлексів і можливість спостерігання, а за те дає почуття фальшивої певности.

Курення може спричинити завороти голови — втрату уваги. Ніколи не пробуй ніяких наркотиків!!!

Деякі лікарства можуть спричинити завороти голови чи ослаблення, добре запитатися лікаря, чи дане лікарство не зробить Тобі клопоту в їзді, наприклад, багато лікарств на алергію.

Ніколи «не зганяй злости» на авті і не показуй цілому світові, який з Тебе добрий «перегоновий їздець — 100 миль на годину», ані теж не їдь з дівчиною «під рукою». Не напихай в авто пасажирів, як оселедців, бо в разі випадку асекурація не бере відповідальности за шкоди чи поранення, якщо в авті більше ніж 6 осіб.

Пам'ятай, що автові треба дати їсти — не їдь на останній каплі бензини чи оливи — спеціально взимку. Добре було б також час від часу авто помити, намастити воском та позамальовувати.

Уважай перших 6 місяців — Ти пробний їздець, і часами за малу помилку можуть Тобі відібрати дозвіл їзди. І вважай на себе, бо як ні, то як приїду — познімаю Тобі колеса з авта!

Розбаниз

ОГОЛОШЕННЯ

Від 1957 року я хворію і не працюю. Не маю засобів до життя, бо вповні використав уже забезпечення, вичікую пенсії. У зв'язку з цим хочу продати свою пластову бібліотечку (маю видання у ній з 1945 р.), енциклопедію «Амерікана» та пластові й скавтські поштові марки (понад \$100.00 вартости).

Зголошуватися до В. Немилівського,
450 Маркгем Стріт, Тор. 4, Онт., Канада

Пластуні і пластунки в Торонті! ”

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ в КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ

Свято-Миколаївської Парафії в Торонті

- Кредитівка платить від звичайних вкладів з правом виписувати чеки

7%

- Кредитівка уділяє позики на догідні сплати.
- Урядові години: від 11 год. вранці до 7 веч., а в суботи від год. 10 до 1 по полудні.

ST. NICHOLAS CREDIT UNION LTD.

4 Bellwoods Ave.

Tel.: 366-4529

Toronto, Ont. M6J 2P4

БАБИНЕ ЛІТО

*В ті краї, де лірники-сліпці
Оспівали степовинця рани, —
Хтось прийшов з торбиною в руці
І посіяв золоті тумани.*

*Ще й зеремху змарами пустив,
А на ній гудуть проміння бджоли,
І летять, летять — бринять листи, —
Привітання осені у поле.*

Олекса Влизько

КРЕДИТОВА СПІЛКА

при церкві М.Б.Н.П. в Торонті

278 Bathurst St.

Tel.: 368-4227

- Платимо найвищі відсотки від ощадностевих вкладів ”
- Уділяємо особисті позики до \$5,000.00 на 9% та моргеджеві позики до \$50,000.00, на другий моргедж до \$20,000.00 на 9½% на перший моргедж на 8½%.
- Усі позики асекуровані до 10,000.00 дол., а ощадностеві вклади та уділи до 2,000.00 дол.

Урядові години: В понеділок, четвер і п'ятницю від год. 10 рано до год. 8 вечора.

У вівторок і середу від 10 рано до 3 по пол.

У суботу від 10 вранці до 12 в полудні.

1

2

3

4

ПЛАСТОВА

Наші читачі напевно пригадують собі з минулорічного «Юнака», що в Римі постала в 1972 році пластова група, яку започаткував Осередок старших пластунів. Душею та ініціатором цієї групи були наші активні старші пластуни, що перебувають у Римі на студіях, а це ст. пл. і перший гетьманський пластун скоб у США, Тарас Лончина з Детройту, і ст. пл. Юрій Ключас із Торонта.

Із заохотою та допомогою головного пластового проводу, як теж КПСтаршини в Німеччині, ця наймолодша пластова одиниця оформилася в травні 1972 р. і стала складовою частиною Пласту в Німеччині.

Пластова група охоплює всіх пластунів, що студіюють на різних університетах у Римі або перебувають там на праці. Тому вік і уладова приналежність дуже різні. Але це не перешкоджає групі в її активності, а її провідникам дає можливість придумувати різні нові, відповідні до обставин форми пластування. Як вони подають, їх діяльність у тому, щоб повторити теоретичні правила «Пластової гри», а головне практично здійснити пластову програму частими мандрівками до історичних місць Риму та околиці. Крім цього, вони відзначають усі річниці, відбули вже двічі Свято Весни, беруть участь у літніх пластових таборах у Німеччині та в зимових лежцатарських в Альпах.

ГРУПА У РИМІ

На 6-ому Зборі КУПО в Детройті у вересні ц. р. голова пластової групи, ст. пл. Т. Лончина, і його заступник, ст. пл. І. Ключас, показали учасникам збору фрагменти діяльності цієї нової пластової одиниці у фотознімках, з яких частину подаємо тепер у нашому журналі.

Нашим «наймолодшим» друзям бажаємо багато дальших успіхів у їхній культурній та пластовій праці і дякуємо щиро за те, що вони не забувають про «Юнака».

А хто з наших читачів відвідує Рим чи думає там студіювати, просимо відшукати тамошніх пластунів і приступити до групи, щоб вона росла і набирала значення.

1. Прогулянка на Кампідоліо 1973 р.
2. Стійка при Плацаниці в соборі св. Софії 1973 р.
3. Стійка при Плацаниці в соборі св. Софії 1973 р.
4. Прогулянка до Ассізі
5. Гості з Парижа, члени ГПБулави — пл. сен. Дарія і Юрій Даревичі
6. Свято Весни 1973 р.
7. Члени групи з Начальним Пластуном, літо 1972 р.
8. Пл. сен. Л. Романків, член ГПРади з Нью-Йорку на відвідинах у пластунів 1973 р.

6

7

5

8

ЩО ЗНАЄТЕ ПРО КУРЕНІ У СТАРШОМУ ПЛАСТУНСТВІ ?

Загін Червона Калина

23-тий Курінь старших пластунів «Червона Калина» належить до т. зв. Загону Червоної Калини», який складається із сеньйорського та старшопластунського куренів. Загін постав ще в 1926 році із 16 пластунів-абсолютів середньої школи в Стриї, а коротко перед розв'язанням Пласту посвятив свій курінний прапор на горі Маківці, славній із завзятих боїв УСС-ів з москалями у першій світовій війні.

Як вже і назва вказує, Загін взяв собі за мету продовжати військові традиції і боротьбу за незалежність України. Згідно з цим після розв'язання Пласту члени тодішнього куреня УСП майже в цілості включилися в революційну акцію Організації Українських Націоналістів та станули в її передових рядах.

«Загін Червоної Калини» відновлено щойно після другої світової війни, та він з часом і з припливом нових членів поділився на 5-тий Курінь УПС і 23-тий Курінь УСП. Але тепер вже і цей 5-тий Курінь, хоча назовні виступає як одна цілість, поділився з уваги на велику різницю віку на т. зв. «Стару ЧК» і «Молоду ЧК», в якій опинилися молодші сеньйори. Цілий Загін очолює т. зв. «Отаман», члени його називаються «братчиками», а скупчення членів у поодиноких місцевостях «паланками». Курінні клейноди — це Отаманська Булава і Бунчук, а журнал загону «Дружне Посланіє».

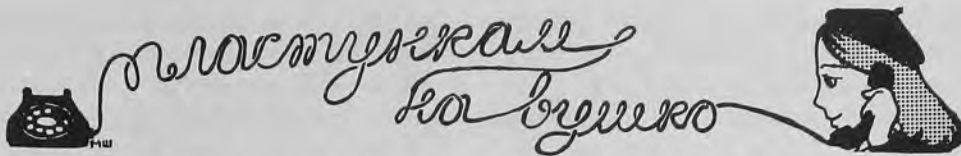
Як бачимо, обрядовість і назви взяв Загін із історії України, конкретно з козащини, та продовжує цю традицію при всіх святочних нагодах.

23-тий Курінь УСП-ів пішов у своїх зацікавленнях та праці за куренем сеньйорів. Він не лише продовжує обрядовість і традицію своїх старших друзів, але також пропаганду і поширення спортових зацікавлень серед пластової молоді, що взяли собі як одне із завдань на нових місцях поселення члени куреня УПСеньйорів. Загін «Червона Калина» проводив спільно всі спортові змагання на ЮПЗ у 50-річчя Пласту, як теж минулого року на ЮМПЗ у 60-річчя Пласту.

Найбільше скупчення членів 23-го куреня УСП-ів «Червона Калина» в окрузі великого Нью-Йорку, і вони всі відомі як організатори спортових змагань для юнацтва і старшого пластуництва, мандрівних таборів і спортових зайнять на Святах Весни. Поодинокі члени куреня стоять на постах спортових референтів у пластових проводах, як також працюють як впорядники юнацтва і новацтва та коменданти таборів. Тісна дружба і взаємна співпраця «каліняків», як їх популярно називають, загально відома, і тому що вони візьмуть у свої руки, те проводять зразково.

ПРИГОТОВЛЯЄМОСЬ ДО РІЗДВЯНИХ ЯРМАРКІВ

Щорічно стараємося Вам, Дорогі Подруги, підшепнути нові та цікаві ідеї, що можна зробити легким способом на різдвяний ярмарок у Вашому коші або просто як малі подарки на св. Миколая чи «під ялинку».

Цим разом подаємо Вам нові ідеї на ярмарок вже у листопаді, щоб було досить часу спробувати чи виконати те, що Вам подобається.

Малі подарунки

1. Підпора на книжки

Купіть звичайні металеві підпори для книжок. Напевно дома знайдуться старі т. зв. «джінси», які мама вже давно хотіла викинути. Витніть відповідно до величини підпор дві частини штанів іззаду, там де кишені. Приліпіть їх старанно так, щоб кишеня була по середині. Прикрасіть металевими шпанівками, а кишеня буде замість сховку на олівці.

2. Стояк для домашньої кравчині

Купіть кулю та стояк у формі деревця із пластикового матеріалу, які можна дістати в кожній крамниці перед Різдвом. Кулю помалюйте одною краскою, стояк іншою (вони звичайно лише білі). Кулю настроміть на вершок з призначенням на шпильки, а в стояк повпихайте дерев'яні патички з призначенням на шпульки ниток.

3. Підручна торбинка з решток матерій

Торбинку зішити колірною ниткою, нагорі стягнути штурочком. До одного боку пришиваємо ланцюжковим стібом кусок фільцу величини гребеня, на нього наклеюємо витяту квітку з іншого фільцу.

4. Веселий пояс до светерка

Купіть малі червоні пластикові коліщатка-рефлектори, що їх вживається до роверу або для зазначення небезпечного закруту до Вашої хати. Приліпіть їх добрим клеєм у однакових відступах на міцну гарну стяжку або й дві однакові стяжки. Получіть їх спереду для гарного зв'язання.

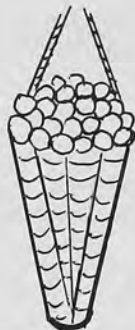

5. Прикраси на ялинку

а) Приготуйте тісто на крихкі тістечка, яких припис Ви випробували вже раніше. Качайте не дуже тонко та викроюйте зірки, коліщата чи серденька відповідними формами. По середині кожного тістечка викрійте коліщатко або поменшену форму тістечка. Тістечка укладайте на бляху, на якій розложіть фольгу.

У кожную дірку положіть червоний, зелений чи жовтий цукерок, відомий під назвою «ляйф сейвер». Печіть тістечка на золоту краску. Коли виймете з печі, почекайте хвилину, аж при-

стигнуть. Цукерки під впливом гарячі розтоплюються та творять в порожньому місці тістечка склицю, що нагадує вікна з вітражами. Прикріпіть шнурочок або волічку для завішення на деревці.

б) Для цих прикрас вживаємо андрутні конуси, які продається для морозива. Малюємо їх флюоресценними фарбами і посипаємо блискучими різнокольоровими порошками, яких багато в крамницях у передсвятковому часі. Конуси наповняємо маленькими скляними кулями або смерековими гілочками чи сухими квітками. Вішати на гарнім срібнім золотім чи іншим шнурочку.

УСПІХИ НАШИХ
ДРУЗІВ

ЛЮБА ВОЛЧУК

У Торонті закінчила з найкращим успіхом середню школу ст. пл. Люба Волчук, здобувши при цьому високі відзначення. Одночасно за-

кінчила вона також з відзначенням Курси Українознавства, які дали їй нагоду до вироблення знання літератури та писання. Її довідка про Лесю Українку була друкована в «Лемківських Вістях», «Вільному Слові» та «Новому Шляху», а на закінчення Курсів Українознавства вона написала знамениту задачу про Григорія Сковороду.

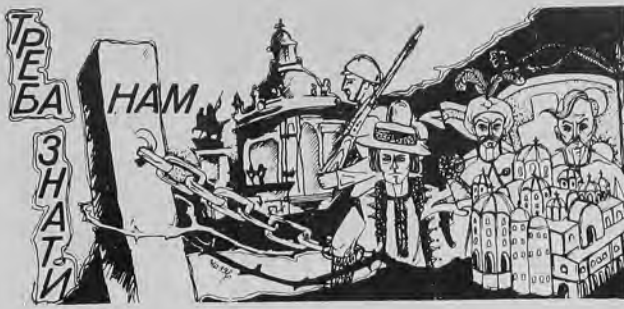
Люба працює активно у пластовій організації як член 4-го Куреня УПУ-ок ім. Лесі Українки в Торонті та виступає в радіопрограмі «Пісня України».

ЯРОПОЛК ГЛАДКИЙ

Цього року закінчив відому військову школу в США у Вест Пойнті знову українець і знову активний пластун, а це ст. пл. Ярополк Гладкий, член куреня УСП-ів «Хмельниченки». Він був одним із перших 10 відсотків у своїй класі, що начислювала 938 кадетів, закінчив з відзначенням школу, здобувши ступінь другого лейтенанта та одержав нагороду як найкращий студент у вивченні чужих мов. У часі студій ст. пл. Гладкий належав до гуртка парашутистів і відбиванкової команди Вест Пойнту, яка брала участь у змаганнях у Каліфорнії, а тепер як одному з найвизначніших студентів йому запропоновано стипендію Родеса, як теж запрошено на викладача у Вест Пойтні після закінчення вищих студій.

Ярко пластує від шостого року життя. Щорічно таборував на «Бобрівці», а будучи старшим юнаком, відбудував два мандрівні табори та закінчив як першун «Лісову Школу». Після складення третьої юнацької проби перейшов до старшого пластуництва та вступив до куреня УСП «Хмельниченки».

НЕ ЗАБУВАЙМО СТРЕЛЕЦЬКОЇ ПІСНІ!

Юнаки, юначки! — Чи співаєте цю стрілецьку пісню?

НЕ СМІЄ БУТИ В НАС СТРАХУ

Слова й муз.: Р. Купчинський

Маршем

Не страшать нас ні в цісарів
Високі пороги,
Бо ми є...

Не святкуватиме ніхто
Над нами перемоги,
Бо ми є...

Українські Січові Стрільці стали славними не лише як перша в новітній історії України добровільна військова формація і як хоробрі бійці за державну самостійність, але вони були також тими, що дали багатий вклад в українську культуру своєю піснею, поезією, лицьовою традицією тощо. З рядів УСС-ів вийшли широко відомі українські письменники, поети, композитори, журналісти, малярі, політики, яких творчість і праця залишаться записані чітко в історії України.

Батьки Ярополка живуть біля Нью-Гейвену в Конн., США, де він закінчив українську «Рідну Школу» і був членом пластової станиці. В найближчому часі ст. пл. Я. Гладкий одержить призначення до військових з'єднань у Кореї. Бажаємо йому щасливої дороги та багато дальших успіхів.

Перша світова війна, яка мала зовсім інший характер, ніж всі пізніші, УСС-и після завзятих і кривавих боїв вміли однак витворити винятково дружню, сердечну, веселу, але й сентиментальну атмосферу, яка давала поштовх до романтики, до поезії та пісні, що панували в найближчому від бойової лінії селі чи навіть у воєнних окопах.

Стільки пісень, що постало серед УСС-ів, не дала досі ніодна українська військова формація, а головними її творцями були Михайло Гайворонський, Роман Купчинський і Лев Лепкий.

Стрілецькі пісні підхопив весь народ, і вони стали дуже популярними. Продовжали традицію стрілецьких пісень і наші пластуни, співаючи їх на національних святах, мандрівках і таборах чи у своїх домівках. «Ми йдемо вперед», «Ой видно село», «Не сміє бути в нас страху», «Синя чічка», «В горах грім гуде», «Нема в світі кращих хлопців», «Від синього Дону...» і т.п. увійшли у кожний пластовий співак враз із «Боже Великий, Творче всесвіту» та «Гей, у лузі червона калина», що стали немов гімнами.

На жаль, в останніх роках пластуни співають стрілецькі пісні щораз менше та щораз рідше, і теперішнє юнацтво поза «Боже Великий» та «Гей, у лузі» майже їх не знає. Це не важко запримітити при кожній нагоді. А шкода й прикро, бо саме пластунам передали УСС-и своє традиції, стаючи їхніми патронами-опікунами й старшими приятелями.

Тому, Друзі і Подрузи, не забуваймо стрілецької пісні! Вона допоможе часом краще пізнати історію УСС та наших визвольних змагань, ніж сухі, нецікаві факти і дати у шкільному підручнику.

Спадає листя листопадом
золотиться бажаннями
у славі бронзовіє
з гервоюю калиною
сплітається в вінок.

Від цього дні осінньої негоди
стають ясні
як сонце променисте
в блакитних небесах.

Листопадове листя
шумить таємною легендою
окрилене піснями
сповите багрянницею історії.

М. Г.

Маршово

Гей, у лузі...

Сл. і Мел. М.Тайворонський
Апр. Василь Матіяш

The musical score is written for voice and piano. It begins with a piano introduction marked 'Marciale' and 'mf'. The tempo is indicated as 'r' (ritardando). The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The lyrics are in Ukrainian. The score consists of four systems of staves. The first system shows the piano introduction. The second system begins the vocal melody with the lyrics 'червона калина похилилася! Чогось наша слава Укра-'. The third system continues the melody with 'їна зажурилася! А ми тую червону калину підій-'. The fourth system concludes the piece with 'немо, а ми нашу славу Україну, гей, гей, розвеселимо' and includes first and second endings.

1. Гей, у лузі червона калина похилилася,
Чогось наша слава Україна зажурилася.
А ми тую червону калину підіймемо,
А ми нашу славу Україну гей, гей, розвеселимо!
2. Маширують Стрільці Січовії у кривавий тан,
Визволяти рідну Україну з московських кайдан...
А ми тую червону калину підіймемо,
А ми нашу славу Україну гей, гей, розвеселимо!
3. Гей, у полі ярої пшениці золотистий лан,
Розпочали Стрільці Січовії з ворогами тан...
А ми тую ярую пшеницю ізберемо,
А ми нашу славу Україну гей, гей, розвеселимо!
4. Як повіє буйнесенький вітер з широких степів,
То прославить по всій Україні Січових Стрільців!
А ми тую стрілецьку славу збережемо,
А ми нашу славу Україну гей, гей, розвеселимо!

ХРОНІКА

“Я БУЛА В ГРЕЦІЇ!”

“Я була в Греції!” — Ще досі не можу повірити, що це правда. Ще тому три місяці я була на славнім Акрополі в Атенах і ходила стежками старовинних грецьких жреців. Три тижні цієї подорожі “Стежками Культури” про минули чарівним сном, який залишив чудові споми-ни на ціле життя.

А найкращий спомин залишають Дельфи, де ми були два дні. Це маленьке містечко побудоване у стіп велетенської гори Парнассос, яка грізно споглядає вниз. Були ми там перший раз під вечір, коли західне сонце яскравим промінням відбивалося на колюнах святині Аteni і освічувало гору Парнас складанкою дивних нереальних барв. Цей прекрасний вид годі описати, але ще важче передати мої почування в таку хвилину. Тепер не дивуюсь, чому старовинні греки вибрали це місце за свою середину світу, бо стоячи тут, я почувалася ніби я в присутності самого бога Зевеса — таке глибоке враження. Ми ходили, оглядали й пробували запам’ятати все те, що провідниця нам вияснювала про Дельфи.

З пластовим запалом ми йшли на місце, де Питія, легендарна проро-чиця, давала невиразні та загадко-ві поради грецьким королем, гене-ралам і достойникам. Хотіли ми ще її спитати, яку долю віщувала б вона нам, та не стало часу і, на жаль, ми мусіли покидати Дельфи та повертатися до Атен.

В Атенах, де ми перебули тиждень і пів, найбільше враження на мене зробив Акрополіс. Там стоячи, я вперше пізнала, на якому високому рівні та яка розвинена була грецька культура. Найбільше мене захопила архітектура. Таж Партеон, присвя-чений богині Аteni, був збудований ще в давніх, майже примітивних ча-сах, коли не було техніки, знання ні досвіду сьогоднішніх днів. А свя-тиня стоїть до сьогодні, поборовши століття наїздів, війн, вітру та до-щу. Це справді неперевершене до-сягнення!

Учасниці мандрівок “Стежок Культури” 1973 р. під Акрополем

Коринт

Дельфи

Свідками цих бурхливих часів бу-ли каріятиди — шість дівць, які своєю невинною красою прикрашу-ють Ерехтейон. Від них ми взяли не тільки назву нашої мандрівки, але й черпали від них каріятидську силу та відвагу.

Сідаючи на літак в дорозі додому, я поглянула через вікно і востаннє попрощалася з цією чудовою краї-ною. Кажуть, що перші враження ніколи не затруться, і я певна, що

завжди буду пам’ятати мою першу подорож до Європи і до Греції. Ва-жаю Вам усім, Подруги і Друзі, та-ких приємних хвилин, які я пережи-ла на цих мандрівних “Стежках Культури”.

Пл. розв. Марта Зелик,
Нью-Йорк

ВЕСЕЛКА

144 Друґа Евеню в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)

Tel.: ORegon 4-9576/-79/-98

відкрита щодня від вчасного ранку до пізньої ночі.

- * Зимні і теплі перекуси, снідан-ки, полуденки * содові води
- * морозиво
- * солодощі — теж вибагливі, імпортовані
- * шкільне і канц. приладдя
- * українські і чужомовні часописи.

“Веселка”

є улюбленим місцем зустрічів нашої молоді!

ПОСВЯЧЕННЯ КАПЛИЦІ НА ОСЕЛІ „БЕРКУТ“

В днях 21-го і 22-го липня цього року відбулося величне благословлення Пластової Оселі „Беркут“ у Вестфілд, Вісконсин, власником якої є Станиця в Чикаго.

Раннім ранком в суботу 21-го липня запанувала метушня на оселі, а також на шляхах стеїту Ілліної і Вісконсин. Здавалося, що того дня „всі дороги провадять до Вестфілду“, бо їдучи туди, зустрічали ми подорожі багато знайомих, які прямували в тому самому напрямі.

О годині шостій вечором, коли вже всі гості та пластуни зорганізовано зібралися на площі біля щоглів, почалося відкриття зустрічі. Комендантом зустрічі був пл. сен. Роман Свистун, Л.Ч., а бунчужним пл. сен. Юрій Кавка, Л.Ч. Коли залунав голос бунчужного „по-зір струнко!“ — запанувала святочна тиша. Було чути тільки шум дерев і щебетання пташок. Тоді виступили до звіту перед бунчужним провідники частин, бунчужний звітував другові комендантові, який передав звіт Голові Крайової Пластової Старшини пл. сен. Павлові Дорожинському, Л.Ч. Голова КПС звітував Начальному Пластунові Юрієві Старосольському.

На відкритті зустрічі було 192 пластунів, а також багато батьків, членів Пластпріятю і гостей. Наступило переведення свята згідно з програмою. Хорунжі виступили до піднесення прапорів і дзвінко залунав пластовий гімн, а відтак писар відчитав наказ.

Команда зустрічі і всі пластуни сердечно вітали дорогого Владика Кир Ярослава, який вперше відвідав пластунів на їхній оселі представника Української Православної Церкви отця протоієрея Євстахія Писаря, канцлера Дієцезії Св. Отця Николая — о. крилошанина Василя Білінського, пароха церкви свв. Володимира і Ольги о. Маріяна Бутринського, Начального пластуна Юрія Старосольського і Голову Крайової Пластової Старшини пл. сен. Павла Дорожинського.

Відтак всі розійшлися до своїх зайнять, чи на вечерю.

Коли почало смеркати, близько восьмої години вечором вся пластова молодь, Преосвященний Ярослав

Богослуження у новозбудованій каплиці на Пластовій Оселі „Беркут“ під час її посвячення

Під час посвячення каплиці стоять справа до ліва: пл. сен. Іван Лісейко — станичний, пл. сен. Павло Дорожинський — голова КПС, США, Начальний Пластун Юрій Старосольський та пл. сен. Роман Свистун — референт таборів у Станиці.

Габро, Духовенство, Начальний пластун, Голова КПС та гості — всі зібралися на Святочну ватру.

В пластовому амфітеатрі, що його створила сама природа, були збудовані три ватри, які символізували три головні обов'язки пластуна:

Бути вірним Богові й Україні.
Помагати другим.

Жити за пластовим законом і слухатись пластового проводу.

Підпалювання ватри відбулося дуже цікаво. Уздовж трьох шнурків з високих дерев летіли іскри до ватри і тоді пластовим гимном розпочалася програма.

Офіційну частину ватри провадила ст. пл. Рута Панчук і ст. пл. Андрій Дурбак, Пб. Згадуючи про відзначування 25-ліття пластової станиці в Чикаго, вони відчитали імена тих друзів, які в тому часі відійшли на „Вічну Ватру“. Після відчитання кожного імені, старші

пластуни куреня „Лісових Мавок“ запалювали в їхню пам'ять смолоскипи, які були розставлені довкола площі, біля ватри.

Веселою частиною ватри провадили „Лісові Мавки“ ст. пл. Марта Гарасовська і ст. пл. Христя Ключовська. Обидві грали на гітарах та ходили між пластунами, створюючи веселу атмосферу та заохочуючи всіх до співу — щоб заглушити звуки краплин дощу.

„Мене не спинить буря ані грім, просторий світ це є для мене дім“ — співали пластуни.

Всі брали участь у ватрі, почавши від наймолодших новачок аж до старших пластунів. Співали, жартували, давали скечі.

На закінчення ватри всі пластуни взяли за руки і відспівали свою улюблену пісню „Сіріли у сумерку півночі шатра...“, автором якої є Начальний пластун, та „Ніч вже йде“.

В неділю 22-го липня, о 10 рано Преосвященний Владика в асисті духовенства та почесної сторожі, вийшов на головну площу, де зібралися всі пластуни, представники СУМА і гості, та довершив акту благословення оселі.

Погода поправилася — сонце своїм промінням усміхалося до пластунів, а багатом додало і природної краси, яку дає веселий і щасливий погляд очей.

Після св. Причастя Владика вітав пластунів, згадуючи про 60-річчя нашої заслуженої організації, яке відзначали ми минулого року, як також із 25-річчям чикагської Пластової Станиці, щиро гратулюючи за успіхи у праці для української молоді.

Після Св. Літургії всі пластуни і почесні гості зібралися до спільної знімки, а вітак відбулася коротка програма, яку приготували новачки і юнаки.

О годині третій пополудні було офіційне закриття зустрічі. Першим промовив до пластунів Голова КПС пл. сен. Павло Дорожинський. Він згадав у своєму слові про працю нашої пластової організації на протязі минулих 60 років, про її місце в нашому суспільстві і про наші зобов'язання супроти нього.

Рівночасно підкреслив успіхи Пластової Станиці в Чикаго, відмічуючи заслуги теперішнього Станично-го. Голова КПС передав найзаслуженішим членам Станичної Старшини і членам Пластприятю, пластові відзначення, деяким грамоту заслуги, іншим призначення за віддану працю в користь Українського Пласту.

Наступним промовцем був наш Начальний пластун Юрій Старосольський. З питомою собі погодою духа і радісним оптимізмом він висловив віру, що не зважаючи на деякі невідрадливі обставини та пригноблюючі не раз події наша організація має перед собою світле майбутнє.

Накінець була молитва і під звуки пісні Закарпатських пластунів хорунжі зняли прапори... Святочна зустріч закінчилася... А праця організації української молоді у Пласті буде продовжуватися далі у своєму поході до добра і краси до кращого світу до нашої Великої Мети.

ст. пл. Ліда Ткачук, Л.М.

УКРАЇНСЬКА ВИЩА ШКОЛА В ДЕТРОЙТІ

В Детройті існує Українська Вища Школа — цілоденна католицька середня школа, в якій є також українознавчі предмети. Цю школу відвідує звичайно і пластове юнацтво. Закінчення навчання в школі — це особливе свято. Привілей виголошення подяки дирекції, учителям, батькам в імені випускників належить до першунів у навчанні. Цього року промовляв знаний пл. скоб. Ігор Король. Текст його "слова" подаємо нижче.

"Ми закінчили наше навчання в Українській Вищій Школі і виходимо сьогодні в дальше життя, починаючи другий етап навчання на університетах для здобуття професійної освіти.

Мали ми багато переживань за останні чотири роки, пізнали нових вчителів, придбали нових приятелів і приготувалися до життєвої мандрівки. Найважливішим, однак, було те, що наша мала група з-поміж тисячів українців за межами України мала нагоду і змогу закінчити Українську Вищу Школу. Це зав-

Пл. скоб Ігор Король під час виголошення промови на випускному вечорі в Українській Вищій Школі, Детройт, США

дячуємо нашим Отцям, Сестрам і Учителям, які не щадили труда, щоб не тільки дати нам загальне знання, але також впоювали в нас любов до нашого народу, культури, обряду і минулого наших предків. Сьогодні загальний брак великої мудрости, великої поваги і любови до людини, великої відповідальности за спадщину предків і долю нащадків.

Ми покоління щасливіше за наших батьків. Наші батьки уможливили нам своєю витривалістю і зрозумінням закінчити українську школу. Тепер ми зможемо не тільки піти сміло вперед до нових завдань, але знаємо, що ми українці, і свідомі славного минулого наших предків, можемо гордо глянути на це минуле та інформувати наше довкілля.

В імені цього горючої кляси абсолютів дякую всім тим, що уможливили нам бути тут сьогодні в такому важливому дні нашого життя".

"АХ, ТІ ВАРЕНИКИ!"...

(З піонерського табору на "Вовчий Тропі", 1973 р.)

Вимір часу прийнятий науковцями, я тверджу, зовсім помилковий. Я вважаю, що не кожна година чи доба однаково довгі.

— "Юрку, що ти за нісенітницю пишеш?" — перериває мене мій таборовий сусід, що через рамено підглянув моє писання. — "Таж кожна година має 60 минут, а доба 24 години!"

— "Я тобі доведу на прикладі, — відповідаю, — що не кожна година однаково довга! Наприклад, го-

НАШІ ПЛАСТУНКИ НА МІЖНАРОДНОМУ ФОРУМІ

Ст. пл. Аніта Рогацька на 20-му Світовому Конгресі "Інтернаціональної Ради Жінок" між княгинією Прем Пурашатра з Тайланду і п. Оленою Гнатишиною із Саскатуну, Канада

В часі від 25 червня до липня ц. р. відбувався у Відні, Австрія, 20-тий Світовий Конгрес "Інтернаціональної Ради Жінок", в якому брали участь також українські жінки в рамках делегацій із США та Канади. У цій раді зорганізовані жінки із 68 країн світу. У Конгресі брала участь враз із українськими делегатами із-за океану ст. пл. Аніта Рогацька.

На фото бачимо її поруч із княгинією Прем Пурашатра з Тайланду, першою заступницею президентки, і панією Оленою Гнатишиною із Саскатуну в Канаді, яку обрано новою заступницею президентки.

Фото переслав враз із вісткою ст. пл. Борис Ямінський, журналіст, референт молоді при "КРУОА" та член пресової служби уряду австрійського прем'єра.

дина на нудній лекції у школі триває як вічність, а година тут у таборі не помітиш як проміне!"

— "Ти, Юрку, уважай, що пишеш, а то вже незабаром повернешся до школи. Ще на лихо хтось з учителів за це не допустить тебе до т. зв. "гонор сосасти".

Згадка про школу мене справді розгнівала, то й кажу інтрузові: — "Я живу на вільній землі й тут усе вільно. Якщо вільно моїм сусідам в Нью-Йорку викидати торби зі

сміттям на вулицю прямо проходимою на голови, то мені ніхто "нісенітниць" не заборонить писати. А що ти скажеш про вчорашню нашу гостину на варениках і ватрі в таборі розвідувачок? Так скоро час проминув, що навіть ніхто б не сказав, що були години, а тимчасом все це тривало чотири години. Я таки тверджу своє, що з мірою часу щось не в порядку!"

Мій сусід замовк. Не знаю, чи я його переконав, чи на згадку про гостину в дівчат потону в спогадах. Дощ бубнив по шатрі. В місці, де в часі бурі галузка зробила дірку, творилася кропелька води і час-до-часу спадала мені поза комір або на ніс. Ще день, і вже поїдемо додому. Три тижні піонерського табору кінчаються. Наша білизна в торбах зацвіла плісняю, одяга заболочена, лиця загоріли від сонця, а всі ми стали немов стрункіші.

Теренові ігри, біг, початки альпіністики, будова мостів, веж та інші фізичні заняття гартували нас фізично. Все на свіжому повітрі, серед лісу, під шатрами зблизило нас до природи й привчило до товариського співжиття. 24 години "самозарядности" гартували нас до невидод і голоду. Наш піонерський табір 1973 р. можна зачислити до краще вдалих таборів. Не диво, що ми й не стямилися, як прийшов кінець табору.

Однак у таборі кружляла вістка, що перед його кінцем нас ще чекає несподіванка. Справді, на денному наказі ми довідалися, що черговий день буде спеціальний і в ньому ми проведемо всі заняття разом з табором розвідувачок. Найважливіше — дівчата запросили нас на вечерю та варять вареники. Значить, ще не перевелася стара українська приповідка, перелицьована на сучасні обставини, що "Гайвей до серця провадить через шлунок". Але дівчата з табору розвідувачок були такі принадні, що не потребували нас притягати аж варениками.

Цієї ночі я не міг заснути. Чи знаєте, як трапляється, що вас вчепиться якась мелодія? Мені не хотіла відійти з думки мелодія жартиливої пісеньки "Із сиром пироги".

День почався змаганнями відбиванки, в яких дівчата програли 4 із 5 ігор, хоча технічно були добре опановані. Також у тереновій грі

Гутірка на піонерському таборі

Проба сили шнурового моста на піонерському таборі

Перші спроби горолаження на піонерському таборі

Світліни виконав ст. пл. Р. Декайло, Нью Йорк

перевагу здобули хлопці. Увечері ми пішли до табору розвідувачок, названого "Мазярщина" від імени комендантки табору, подруги Люби Мазяр. Такої кількості вареників я в житті не бачив і так багато, мабуть, ніколи ще не їв. Ми всі дивувалися, як пластунки зуміли стільки їх зварити на вільному вогні. Біля мене сидів Славко Н., відомий зі своєї скромності. Як підходила

до нього котра з дівчат, він опустив очі на тарілку, мабуть для покриття свого збентеження, а тоді вареники самі летіли йому до рота, як запорожцеві характерникові з "Ночі проти Різдва" Гоголя. Але думки Славка не були зайняті лише варениками, і коли я його спитав, над чим він так задумався, він тільки зідхнув: "Ах, ті дівчата..." Ці слова маломовного Славка були, мабуть, на думці всіх учасників піонерського табору.

Після вечері й веселої ватри ми повернулися до нашого табору "за болотом" з гарними настроями. Я прислухався тихій розмові двох таборників: — "Я ж казав тобі не тріюмфувати виграною у відбиванці. Беручи все "за" і "проти", то безумовно виграна нинішнього дня по боці дівчат..."

пл. розв. Юрій Яримович

СВЯТО ЮРІЯ НЬЮ-ЙОРКСЬКОЇ ОКРУТИ

Свято Юрія, яке в пластовій традиції пов'язане із святом Весни, відбулося від 26 до 28 травня ц. р. на пластовій оселі "Вовча Тропа" в Іст Четгем з участю 450 юнаків і юначок.

Не зважаючи на мокру і холодну погоду, пластова молодь з Нью Йорку, Йонкерсу, Нью Брансвіку, Елізабету, Нью Гейвену, Гартфорду, Пассейку, Коговзу і Востону в доброму настрою провела таборвання під проводом загону "Червона Калина" та куреня Старших Пластунок "Шостокрилі".

Гаслом свята було: "Гартуймо змаганням юнацький дух" і це гасло було підкреслене в усіх заняттях. Своєрідною інновацією цього річного свята було те, що у спортивних конкуренціях і теренових іграх брали участь усі учасники свята, а не лише юнаки і юначки, яких курені призначували для репрезентації, а тоді поважна частина юнацтва була пасивними глядачами.

Треба було спостерігати з яким завзяттям проходили спортивні змагання, щоб без сумніву ствердити, що інновація свята себе виправдала.

Святом проводив ст. пл. Степан Рудик, а бунчужним був ст. пл. Нестор Голницький.

пл. сен. Богдан Титла, ЧК

ДО НАС ПИШУТЬ:

46 Курінь УПУ-ок ім. Княжни Ярославни
Коговз, Н. И.

Дорогий "Юначе"!

Як видно із світлини, 46-ий Курінь ім. кн. Ярослави, Коговз, США, не може рівнятися з іншими куреннями щодо величини, але пильністю у пластуванні ми, мабуть, дорівнюємо іншим.

Може пам'ятаєте нас із Свята Весни або з ЮМПЗ-72? Ми були завжди на самому кінці лави. Тих десять дівчат, що там були, це частина нас, бо всіх нас у Кудені 17. Наш Курінь має два гуртки — старші "Волошки", а молодші "Ластівки". Під проводом нашої подруги Дозі Кушнір — станичної, ми собі даємо раду без упорядників. Тому, що Коговз мала місцевість, усі українці добре знайомі. Це нам помагає.

Тепер ми організуємо вишкіл новацьких виховників. Усі учасники беруть участь в гутірках, що відбуваються кожного тижня.

При цій нагоді ми хотіли б пояснити, де є наш Коговз. Звичайно всі знають, що він є біля Олбані, Н. И. Проте багато людей не знають, як вимовляти назву столиці стейту Нью Йорк. Правильно вимовляти треба Олбані, а не "Елбоні" чи "Албані".

Та головна мета нашого писання — це те, що ми, почувши вістку про труднощі нашого "Юнака", подумали собі: — Чому не можна улаштувати продажу печива і заробіток післати на допомогу? Чому ж ні? — була наша однудушна відповідь. Помінаючи деякі клопоти, наш продаж відбувся дуже успішно. Ми дуже радіємо його успіхом.

Дорогий "Юначе", просимо прийняти наш скромний подарунок, який, думаємо, полегшить Твій стан.
Скоб!

пл. розв. Оленка Поліщук — писар
46-ий Курінь ім. Кн. Ярославни, Коговз, Н. И.

Д-р Олександра Копач подарувала 5 примірників своєї книжки п. н. "Мовостиль Ольги Кобилянської", НТШ, Торонто, 1972. Книжку можна набути у Пл. Видавництва в ціні 5.50 дол. Гроші призначені на пресфонд "Юнака". Книжка цінна для всіх, хто цікавиться літературою.

Сердечно дякуємо за пожертву й прихильність до нашого журналу.

Редакція

● Дорогі Друзі! Я називаюся Зенон Трильовський. Належу до гуртка "Пантери" в Едмонтоні, Алберта. Маю 12 років, ходжу до 7 класу в англійській школі. Дуже цікавлюся збиранням комах (ентомологією). Часом ловлю деякі комахи і тримаю живі. Три місяці тому зловив два "praying mantids", годую їх пильними кониками. А лялечки "Polyphemus" нетлі виховав з ячок і гусениць. На весні повинні виколотися нетлі десь 6 інчів в промірі. У своїй збірці маю поперх 200 комах.

У жовтні даю свою збірку на провінційну виставку. Можливо щось виграю.

Прошу юнаків, які цікавляться комахами, або мають товаришів, які зацікавлені ентомологією, написати до мене. Я дуже хочу вимінюватися комахами з юнаками інших країн. Скоб! Зенон Трильовський

401 Brae Glen Cres S. W.
Calgary, Alberta, Canada T2W 1B6

● "Дорогі Друзі!"

"Юнак" захоплює не тільки юнацьку молодь, але й старших. Уважаю, що кожне число "Юнака" повинно юнацтво прочитати та продискутувати на гурткових сходах. Так можна б було здобути більше молодих дописувачів.

Пересилаємо Редакції привіт та бажаємо багато сил і витривалості у корисній праці. Скоб! Пл. сен. Стефанія Мороз, Станиця Йонкерс, Н. И.

ПЛАСТОВА КРЕДИТИВКА в Торонті

на корисних умовах

● дає ПОЗИКИ та

● приймає ОЩАДНОСТІ.

● Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.

● Урядові години:

вівторок і четвер 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.

Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 21, Ont.
Phone: 769-9998

Пластуні і Пластунки в Торонті!
СКЛАДАЙТЕ
СВОЇ ОЩАДНОСТІ
у Пластовій Кредитівці!

**Чи Ви вже вирівняли
передплату?**

СТОРІНКА РОЗВАГИ

СЛІДОМ ШАХОВОГО КОНИКА

Починаючи від квадратика, зазначеного зіркою, і йдучи слідом шахового коника, відчитати гарний вірш М. Рильського.

Для полегші скажемо, що вірш цей належить до його збірки під назвою: «Крізь бурю й сніг».

*	х	к	р	і	з	ь	
л	я	г					
х	т	о					
н	і						
х	о	л					
н	ь						
б	е	з					
с	в	і					
ш	е						

МАТЕМАТИЧНА ЛОМИГОЛОВКА

У тій загадці кожний символ означає якесь число. Знаки додавання, віднімання, ділення і множення виконують своє математичне завдання. Заступіть символи правдивими числами й пробуйте виконати математичні додавання, віднімання і т. д., щоб одержати правильні висліди — поземо і доземо.

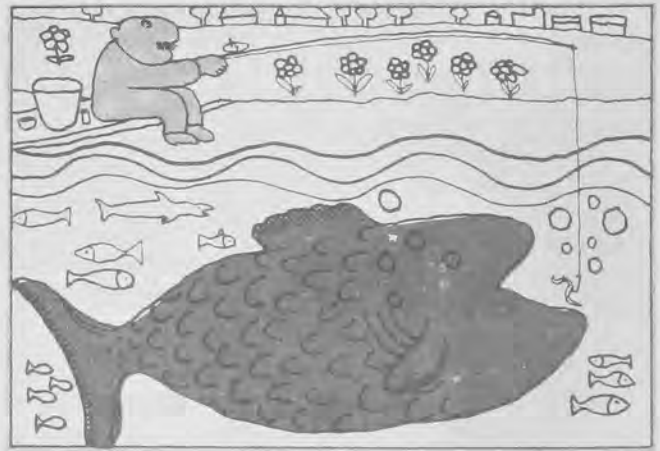
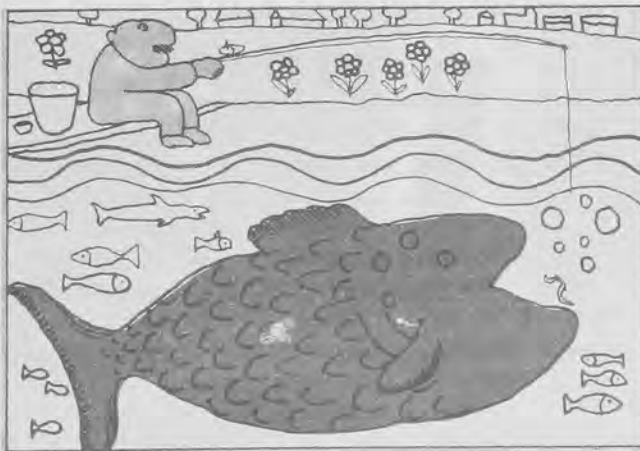
Загадка виглядає тяжка, але коли придивитися уважно, подумати і поспробувати відповідні числа, побачите, що одержите бажані висліди без великого труду.

Запам'ятайте як це ви робили, бо наступні подібні загадки будуть трохи важчі.

$$\begin{array}{r}
 \diamond \triangle - \bigcirc \diamond = \square \square \\
 \div \quad \quad - \quad \quad + \\
 \bigcirc \times \diamond = \diamond \\
 \hline
 \diamond \triangle - \bigcirc \triangle = \odot \triangle
 \end{array}$$

Знайдіть різницю!

Поміж обидвома рисунками є декілька різниць. Знайдіть їх!

РОЗВ'ЯЗКИ ІЗ СТОРІНКИ РОЗВАГИ із числа 10 за жовтень ц. р.

Де заховався мексиканець?

Оберніть образок на 180 ступенів і негайно його побачите.

Котрі апарати добре залучені?

Лишень чотири горішні добре залучені і працюють, а це: телевізія, лампа, вентилятор і апарат до смаження м'яса на рожні.

FEEL GOOD ABOUT TOMORROW

ЩО ОЗНАЧАЄ ЗАВТРА ДЛЯ ВАС?

Добра освіта для ваших дітей? Подорож через Канаду? Забезпечений і щасливий відпочинок на старість? Що б не означало "завтра" для вас, ви можете плянувати те з Канадськими Ощадностевими Бондами. Вони є в Канаді найбільш популярним персональним капіталовкладенням.

ЛЕГКО КУПИТИ:

За готівку або на сплати в кожному банку, або в уповноважених торговців капіталовкладеннями (Інвестмент Ділер), біржових торговців (Сток Брокер), трестових чи позичкових компаніях (Траст ор Лон Компані) і Кредитові Спілки. Вони є доступні в сумі починаючи від \$50, а найвище \$50.000.

ЛЕГКІ ДО ВИМІНИ:

Канадські Ощадностеві Бонди є негайною готівкою. Вони кожночасно можуть бути виплачені на повну номінальну вартість плюс належний процент.

ДОБРІ ДЛЯ ЗБЕРІГАННЯ:

Канадські Ощадностеві Бонди є забезпечені покриті всіми ресурсами Канади. І платять добрий процент з року на рік.

Нові Канадські Ощадностеві Бонди дають прибуток у середньому 7.54% річно, коли тримати їх до кінця зрілості. Кожний \$100 бонд платить \$7.00 проценту за перший рік, \$7.50 за кожних наступних шість років, \$7.75 за кожних наступних три роки і \$8.00 за кожні останні два роки.

На завершення цього ви можете дістати проценти від вашого проценту і кожних \$100 збільшити до \$239.50 впродовж тільки 12 років.

7.54%

у середньому річний процент
до дозріння

Отож що означає "завтра" для вас і вашої родини, плянуйте це сьогодні з Канадськими Ощадностевими Бондами. Ви будете щасливі, що це зробили.

BUY CANADA SAVINGS BONDS TODAY

СПИСОК ДАТКІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД «ЮНАКА»

що вплинули до 10-го жовтня ц.р.

США:

Учасники та команда Свята Юрія, що відбулося в днях 26-28-го травня ц.р. на пластовій оселі «Вовча Тропа» біля Нью-Йорку	200.00
Замість квітів на могили бл. п. Софії Ліщинської та її сина бл. п. пл. розв. Юрка Ліщинського склали: \$20.00 Ігор Каменецький; по \$10.00: Василь Палієнко, Дарія Семенен, Марія Годосійчук; по \$5.00: Андрій Гончаренко, Роман Запудович, Євген Змій. Ці гроші складено на Пластову Станицю в Коговз, яка переслала їх на пресфонд «Юнака»	65.00
46-ий Курінь УПЮ-ок ім. кн. Ярославни, Коговз, увесь заробіток з розпродажу домашнього печива	60.00
Пластова Станиця, Ньюарк	25.00
Ст. пл. Маруся Федик, Лорейн, частина винагороди за працю на юнацькому таборі, де вона була бунчужною	10.00
Ст. пл. д-р Богдан Сацюк, Гейнесвілл	6.00
Ст. пл. Ірина Мостович, Лексінгтон	5.00
Пл. сен. Осип Гапій, Сиракузи	5.00
Пл. юн. Андрій Свистун, Гейзел Крест	2.50
Пл. юн. Реня Сафіян, Нью-Йорк	2.00
Ст. пл. Ігор Бойцун, Трентон	1.50
Пл. юн. Юрій Коломисць, Чикаго	1.00
Пл. юн. Марко Петрина, Парма	1.00
Пл. юн. Роксоляна Демчук, Ваусакі	0.50
США разом	\$384.50

КАНАДА:

Ст. пл. Руслана Вжесневська, Торонто	38.00
12-ий Курінь УПЮ-ок, гурток «Черемшина», Торонто, з переходом до УСП віддали остачу грошей їхньої каси	16.00
Канада разом	\$61.50
Разом у цьому списку	\$446.00

● Усім жертводавцям складасмо на цьому місці нашу щирю подяку за їхні датки на пресфонд «Юнака». Ці датки допомагають нам у великій мірі продовжати наше видавниче діло.

Замість квітів на могили
св. п.

СОФІ ЛІЩИНСЬКОЇ
і

св. п.

пл. розв. ЮРІЯ ЛІЩИНСЬКОГО

що згинули трагічно в червні цього року
склали на Пластову Станицю в Коговз,
а Станиця переслала на пресфонд «Юнака»

\$20.00 — Ігор Каменецький

по \$10.00 — Василь Палієнко

Дарія Семенен

Марія Годосійчук

по \$ 5.00 — Андрій Гончаренко

Роман Запудович

Євген Змій

АРКА ЗАХІД

це не лише

**модерна українська книгарня
і крамниця гарних дарунків,**
але також

справжній мистецький осередок
для обслуги українців То-
ронта та дооколичних місце-
востей.

- книжки, часописи і жур-нали;
- грамофонні пластинки, ра-діоприймачі, друкарські машинки;
- різьба, кераміка, образи, кришталі, порцеляна, по-лотна і нитки «ДМС» до ви-шивання, вишивки, жіночі хустини;
- великий вибір гарних да-рунків на різні okazji;
- висилка пакунтів в Укра-їну.

ARKA WEST

2282 Bloor St. West,

Toronto 21, Ont.

Telephone: 762-8751

ПРИСДНАЙТЕ «Юнакові» в цьому році одного ПЕРЕДПЛАТНИКА!

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ І ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Щадити щоденно учись!
Як будеш студент,
Той доляр, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ «Самопоміч» платить 5%, ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ
власниками якої є
Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

ПРАЦЯ І ОЩАДНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ВАШУ МАЙБУТНІСТЬ!

- Ощадністеві
вклади без права
виписувати чеки

5½ %

- Термінові вклади
(більші суми)
на 2 і більше років

6½ %

- Студійні ощадністеві вклади на 7%!
- При виплатах уживайте наших чеків!
- Дасмо позики на догідні сплати!

Складайте Ваші ощадності
у кредитовій кооперативі

»БУДУЧНІСТЬ«

Buduchnist (Toronto) Credit Union Ltd.
140 Bathurst Street — Toronto 2-B, Ontario
Phone: 366-9863 & 366-4547

**Друкарня
КИЇВ**

виконує
всю
друкарську
роботи.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

Хто з Вас подорожує

- літаком
 - кораблем
 - поїздом
 - автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро
МАРКІЯНА КОГУТА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2445 A Bloor St. W., Toronto 21, Ont., Canada

Ціна: 75 центів RETURN POSTAGE GUARANTEED

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТИВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

В Пластовій кооперативі ПЛАЙ

PLY CO-OP LTD., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЛАСТОВІ ВІДЗНАКИ

- новацьких роїв і гнізд
- юнацьких гуртків і куренів
- новацьких і юнацьких проб
- нов. і юн. іспитів умілостей

БОРСУК

ЇЖАК

КАЖАН

БОБЕР

САЙГАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

ВЕДМІДЬ

ВОВК

ОЛЕНЬ

ЛЕОПАРД

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ТАРПАН

У цьому оголошенні поміщені зразки відзнак юнацьких гуртків, які продаємо по 50 центів за штуку. Маємо постійно на складі 40 різних родів таких відзнак і можемо їх кожночасно вислати. Виготовляємо також інші відзнаки роїв УПН і гуртків УПЮ на замовлення.

КУПУЙТЕ В НАС ТАКОЖ:

★ всякі інші пластові відзнаки ★ усі частини пластових одностроїв ★ таборовий виряд ★ спортове приладдя ★ усі пластові видання, а зокрема обов'язковий для юнацтва посібник, автором якого є основник Пласту

ПРОФ. Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ (ДРОТ)

Життя в Пласті

544 сторін • багато ілюстрацій • ціна 6.50 дол.

- * КУПУЙТЕ В ПЛАСТОВІЙ КООПЕРАТИВІ «ПЛАЙ»!
- * ЧИСТИЙ ПРИБУТОК КООПЕРАТИВИ «ПЛАЙ» ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИХОВНІ ЦІЛІ ПЛАСТУ!